

Jaarplan 2021

Rekenkamer Hilversum

Januari 2021

Rekenkamer Hilversum

Jaarplan 2021

Rekenkamer Hilversum

Dudokpark 1, kamer 1.14
Postbus 9900
1201GM HILVERSUM
rekenkamer@hilversum.nl

Januari 2021

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	2
1. TOTSTANDKOMING JAARPLAN	3
2. ONDERZOEKEN	3
2.1 REEDS GESTART IN 2020	3
<i>Energie- en warmtetransitie en de betrokkenheid van inwoners daarbij</i>	3
<i>Privacy: bescherming van persoonsgegevens</i>	4
<i>Sleutelgebied</i>	4
<i>Speeltoestellen</i>	5
<i>DoeMee-onderzoek: afhandeling van Meldingen Openbare Ruimte</i>	5
2.2 NIEUWE ONDERZOEKEN IN 2021	6
<i>Wonen</i>	6
<i>Nazorgonderzoek Vastgoed</i>	6
<i>Systeem van subsidieverstrekking</i>	6
3. OVERIGE ACTIVITEITEN	7
CONTACT MET DE RAAD	7
CONTACT MET DE REKENINGENCOMMISSIE	7
CONTACT MET DE GRIFFIE, COLLEGE EN AMBTELIJKE ORGANISATIE	7
CONTACT MET DE NVRR EN ANDERE REKENKAMER(COMMISSIE)S	7
4. PLANNING	8
5. BEGROTING	9
KOSTENPOST	9
BEGROTING	9

Voorwoord

In dit jaarplan vindt u een overzicht van de onderzoeken die de rekenkamer van de gemeente Hilversum in 2021 zal gaan doen. Met deze onderzoeken willen wij bijdragen aan een beter bestuur in Hilversum. Hiervoor gaan wij graag ook in 2021 weer aan de slag.

In 2021 zullen we onze onderzoeken naar de energie- en warmtetransitie en naar privacy afronden. Ook gaan we verder met de evaluatie van het besluitvormingsproces rond de aan- en afmelding van Hilversum als Sleutelgebied bij de MRA (Metropoolregio Amsterdam). Het DoeMee-onderzoek MOR (Meldingen Openbare Ruimte) en het onderzoek naar speeltoestellen, zal de rekenkamer ook in 2021 afronden.

Daarnaast zullen we twee nieuwe onderzoeken en een nazorgonderzoek uitvoeren.

Voor meer informatie over de Rekenkamer Hilversum en al onze publicaties verwijzen wij u graag naar onze website <https://www.hilversum.nl/Home/Bestuur/Rekenkamer>. Via deze website kunnen burgers ook suggesties doen voor onderzoek door de rekenkamer. U kunt de Rekenkamer Hilversum ook volgen op Twitter via @RKHilversum.

Robert Elenbaas
Voorzitter

1. Totstandkoming jaarplan

U bent inmiddels van ons gewend, dat de rekenkamer ieder najaar een rondje langs de fracties aflegt om input op te halen voor haar jaarplan. In het najaar van 2020 heeft de rekenkamer echter geen rondje langs de fracties afgelegd. Vanwege de situatie rond corona heeft de uitvoering van het Jaarplan 2020 vertraging opgelopen en schuift een aantal onderzoeken en onderwerpen door naar 2021. De rekenkamer heeft daardoor nog voldoende input voor het jaarplan 2021. Omdat de rekenkamer erg hecht aan het contact met de raad, is de rekenkamer voornemens om in het voorjaar van 2021 een (digitaal) rondje langs de fractie doen.

2. Onderzoeken

2.1 Reeds gestart in 2020

Energie- en warmtetransitie en de betrokkenheid van inwoners daarbij

Volgens het klimaatakkoord moeten alle gemeenten een plan maken om hun gemeente 'van het aardgas af te halen'. Iedere gemeente moet gaan bijdragen aan de regionale en uiteindelijk de landelijke opgave om de uitstoot van CO₂ te verminderen. Het is de doelstelling van de gemeente Hilversum dat in 2040 alle huishoudens aardgasloos zijn. Deze doelstelling heeft verstrekkende gevolgen voor de inwoners van Hilversum en vergt een zorgvuldige voorbereiding. In deze voorbereiding moet de gemeente intensief samenwerken met netbeheerders, marktpartijen, woningbouwcorporaties en energiecoöperaties. Het is de taak van de gemeente om deze samenwerking te regisseren en de inwoners daarbij te betrekken. De gemeente heeft de inwoners niet alleen nodig om 'van het gas af te gaan', maar ook om mee te denken over de beste oplossing per wijk, de manier om daarover met inwoners in gesprek te gaan en tot besluitvorming te komen. De vraag voor gemeenten is dan ook: hoe krijg je inwoners in beweging en hoe kun je al actieve groepen inwoners ondersteunen?

De rekenkamer vraagt zich af hoe de gemeente Hilversum haar rol in de warmtetransitie ziet, wat andere partijen en inwoners hierin van de gemeente verwachten, welke bewonersinitiatieven er reeds zijn en hoe deze ondersteund worden vanuit de gemeente. De rekenkamer is in 2019 begonnen met een analyse van verschillende beleidsstukken en subsidieaanvragen en de inventarisatie van bewonersinitiatieven. Aan de hand van een aantal casussen heeft de rekenkamer in 2020 zich nader verdiept in de resultaten en de inmiddels opgedane ervaringen met bewonersinitiatieven. Ook was de rekenkamer benieuwd naar wat inwoners van Hilversum van hun gemeente verwachten in de warmtetransitie en of zij weten waar ze terecht kunnen voor advies en ondersteuning. De rekenkamer heeft hiervoor in 2020 een peiling onder burgers uitgevoerd.

Status: De rekenkamer verwacht het onderzoek in het eerste kwartaal van 2021 af te ronden.

Privacy: bescherming van persoonsgegevens

Om taken te kunnen uitvoeren leggen gemeenten gegevens van inwoners (persoonsgegevens) vast. In veel gevallen is het voor gemeenten niet alleen nodig om deze persoonsgegevens vast te leggen en te bewerken, maar ook om deze te delen. Niet alleen binnen de gemeente worden persoonsgegevens uitgewisseld tussen medewerkers en tussen afdelingen, maar ook tussen de gemeente en derden (bijvoorbeeld leveranciers van trapliften of zorgaanbieders), en tussen de gemeente en regionale samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld met de afdeling inkoop van de regio Gooi- en Vechtstreek). De gemeente blijft in alle gevallen (ook die waarin bepaalde taken zijn uitbesteed) verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taak, waaronder het waarborgen van de privacy van haar inwoners.

De rekenkamer zal zich in dit onderzoek richten op de privacybescherming van persoonsgegevens van de inwoners van Hilversum. Bescherming van persoonsgegevens wordt vaak als een juridische en ICT-technische kwestie beschouwd. De rekenkamer neemt voor dit onderzoek echter als uitgangspunt dat een zorgvuldige en correcte omgang met persoonlijke gegevens vele aspecten van de gemeente bedrijfsvoering raakt. Medewerkers van de gemeente Hilversum moeten niet alleen de regels kennen, maar ze ook vertalen naar beleid, processen, organisatie en techniek. Daarnaast kunnen medewerkers een spanningsveld ervaren tussen privacybescherming enerzijds en een doelmatige en effectieve dienstverlening anderzijds. De rekenkamer vraagt zich af in hoeverre de bescherming van persoonsgegevens van inwoners van de gemeente Hilversum gewaarborgd is, zowel in beleid als in de uitvoeringspraktijk. Ook is de rekenkamer benieuwd naar eventuele belemmeringen die medewerkers – als gevolg van privacybeschermende regelgeving en maatregelen – ervaren in de uitvoeringspraktijk.

De rekenkamer zal een documentenanalyse uitvoeren en diverse interviews houden. Aan de hand van casuïstiek zal de rekenkamer toetsen hoe beleid en regelgeving in de praktijk uitwerken. De rekenkamer heeft hiervoor twee casussen geselecteerd: de uitvoering van de Participatiewet en Smart City. Voor deze casussen wordt nagegaan hoe bescherming van persoonsgegevens leeft, op welke wijze dit is verwerkt in de dagelijkse processen, hoe daarnaar wordt gehandeld, welke afspraken (met derden) zijn gemaakt over het vastleggen en delen van persoonsgegevens, en welke belemmeringen men ervaart in de uitvoeringspraktijk.

Status: De uitvoering van dit onderzoek is vertraagd. Omdat de gemeente het op allerlei gebieden heel erg druk heeft met de situatie rondom corona is met de gemeentesecretaris afgesproken dat de rekenkamer voor nieuwe onderzoeken tot het einde van het zomerreces 2020 geen beroep zou doen op de ambtelijke organisatie. Dit onderzoek is daarom pas na het zomerreces van 2020 opgestart. De rekenkamer verwacht het onderzoek in het tweede kwartaal van 2021 af te ronden.

Sleutelgebied

Op 12 november 2019 diende het college van B en W een voorstel in bij de Metropoolregio Amsterdam (hierna te noemen: MRA) om Hilversum als sleutelgebied aan te melden. Dit sleutelgebied zou voorzien in circa 10.000 nieuwe woningen in 2040, maar ook in bijvoorbeeld 10.000 nieuwe banen en de ontwikkeling van Hilversum als centraal OV-knooppunt in de regio. De gemeenteraad werd eind 2019 door het college geïnformeerd over de aanmelding van Hilversum hiervoor. Dit leidde tot een stevige discussie, die uiteindelijk als gevolg had dat het college besloot Hilversum weer af te melden als sleutelgebied.

Met dit onderzoek wil de rekenkamer het besluitvormingsproces binnen de Hilversumse politiek evalueren. De conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer moeten eraan bijdragen dat raad en college van dit proces kunnen leren en hun samenspel in de toekomst kunnen verbeteren. De rekenkamer geeft met dit onderzoek gehoor aan een verzoek van de raad. Dit verzoek heeft de raad in de vergadering van 9 september 2020 per motie ingediend. Deze motie is unaniem aangenomen door de raad.

Status: Dit onderzoek is inmiddels opgestart. De rekenkamer streeft ernaar het onderzoek medio april 2021 af te ronden.

Speeltoestellen

In de vergadering van de kindergemeenteraad van februari 2020 heeft de rekenkamer zichzelf gepresenteerd. Ook heeft de rekenkamer aan de kinderen gevraagd welke onderwerpen zij van belang vonden om te onderzoeken.

Duurzaamheid, milieu en wonen waren onderwerpen die sterk leefden en waarvan de kinderen zich afvroegen waarom zij daarin niet betrokken of geraadpleegd worden, terwijl het over hun toekomst gaat. In overleg met de kindergemeenteraad, heeft de rekenkamer besloten een onderzoek naar speeltoestellen te doen.

Aanleiding voor dit onderzoek was het idee van de “Recycletuin”.

De kindergemeenteraad heeft in het begin van zijn zittingsperiode een aantal projecten voorgesteld, waarvan er door hen één is uitgekozen om daadwerkelijk uit te voeren met budget van de gemeente. Bij de niet gekozen projecten was ook de Recycletuin. Bij dit project was het idee om oude afgedankte fietsen en andere metalen voorwerpen te recyclen tot speeltoestellen voor de jeugd van 10+. Het speelterrein – de recycletuin – zou ergens midden in Hilversum moeten komen. Een van de redenen om dit project af te wijzen was dat de gemeente had aangegeven dat dit niet zou kunnen omdat er een keurmerk nodig is om speeltoestellen te mogen gebruiken. De kinderen vroegen zich af of dat niet anders had gekund. Daarbij vroegen zij zich ook af of de gemeente op alle speelterreinen handhaaft op keurmerken.

De rekenkamer heeft besloten dit nader uit te zoeken.

De onderzoeksvraag is; wat is het beleid voor goedkeuring van speeltoestellen voor de jeugd en hoe wordt dat uitgevoerd?

Status: dit (kleine) onderzoek is in 2020 opgestart en verwacht de rekenkamer in het eerste kwartaal van 2021 af te ronden.

DoeMee-onderzoek: afhandeling van Meldingen Openbare Ruimte

In augustus 2020 is de rekenkamer gestart met een “DoeMee onderzoek” naar Meldingen Openbare Ruimte. Een DoeMee onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met meerdere rekenkamers en rekenkamercommissies, waardoor een landelijk beeld ontstaat hoe gemeenten om gaan met de afhandeling van Meldingen Openbare Ruimte. Aan dit onderzoek nemen circa 50 rekenkamer(commissie)s deel.

Het onderzoek is gericht op de doeltreffendheid van het beleid van lagere overheden op het gebied van de afhandeling van Meldingen Openbare Ruimte. Hierbij gaat het zowel om het in kaart brengen van de beleidsmatige en organisatorische inrichting van de afhandeling van meldingen als

om de resultaten van het gevolgde beleid. Tevens wordt in kaart gebracht hoe de raad over deze resultaten wordt geïnformeerd.

Status: de rekenkamer verwacht dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2021 af te ronden.

2.2 Nieuwe onderzoeken in 2021

De volgende onderwerpen uit het Jaarplan 2020 schuiven door naar 2021.

Wonen

Opvallend was dat bijna alle fracties in het rondje langs de fracties van 2019 aangaven, behoefte te hebben aan een onderzoek over 'wonen'. Onduidelijkheid en verschil in interpretaties wat betreft definities en aantallen, inzicht in de mate van realisatie van prestatieafspraken met woningbouwcorporaties, en in- en overzicht van de instrumenten die je als raad kunt inzetten om te sturen, werden in verband met het onderwerp 'wonen' genoemd door de fracties. Voordat de rekenkamer haar invalshoek, onderzoeksvragen en aanpak van het onderzoek bepaalt, zal zij eerst een vooronderzoek uitvoeren om te verkennen welke ontwikkelingen er zijn en of er bijvoorbeeld sprake is (op korte termijn) van nieuw beleid of evaluatie van bestaand beleid.

Nazorgonderzoek Vastgoed

Om de doorwerking van onze onderzoeken te verbeteren en de controlerende taak van de raad te ondersteunen, doet de rekenkamer een aantal jaren na de afronding van een onderzoek een nazorgonderzoek. Met een nazorgonderzoek bekijkt de rekenkamer in hoeverre er opvolging is gegeven aan de raadsbesluiten naar aanleiding van een eerder rekenkameronderzoek. In 2020 zal de rekenkamer een nazorgonderzoek naar vastgoed¹ uitvoeren. Hierin zal onder andere het nieuwe beleid van de gemeente Hilversum (vastgesteld door de raad op 11 december 2019), betrokken worden.

Systeem van subsidieverstrekking

Een ander onderwerp dat uit het rondje langs de fracties in 2019 naar voren kwam, is de effectiviteit van subsidies aan organisaties zoals Versa, Hilverzon, en Stichting Hilversum Marketing. De rekenkamer heeft besloten om een onderzoek naar het 'systeem' van subsidieverstrekking op te nemen op de shortlist. Onder 'systeem' verstaat de rekenkamer de koppeling tussen beleidsdoelen, verstrekte subsidies (proces van aanvraag tot en met beschikking), en de evaluatie van prestaties en resultaten.

¹ In 2017 vond het rekenkameronderzoek naar vastgoed plaats.

3. Overige activiteiten

Contact met de raad

In het voorjaar van 2021 zal de rekenkamer een (digitaal) rondje langs de fracties afleggen. Daarnaast zal er gedurende het jaar een aantal malen contact met de raad zijn over lopende en afgeronde onderzoeken.

Contact met de rekeningencommissie

In november vindt het jaarlijkse afstemmingsoverleg met de rekeningencommissie, de wethouder Financiën en de accountant plaats om de onderzoeksplanning voor het volgende jaar af te stemmen.

Contact met de griffie, college en ambtelijke organisatie

Naast het contact met de raad wil de rekenkamer ook dit jaar blijven investeren in goede relaties met de griffie, het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie.

Contact met de NVRR en andere rekenkamer(commissie)s

Buiten de contacten die gericht zijn op haar werkzaamheden in Hilversum, vindt de rekenkamer het belangrijk om contact te onderhouden met andere (lokale) rekenkamer(commissie)s. Dit contact krijgt mede vorm door participatie in de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) en het bezoeken van congressen voor rekenkamers. Ook wordt zo nodig samenwerking gezocht met andere rekenkamers in de regio.

4. Planning

De planning van de rekenkamer voor het komende jaar ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

2021			
Januari - Maart	April - Juni	Juli - September	Oktober - December
Jaarplan 2021			
Jaarverslag 2020			
afronden onderzoek "energie- warmtetransitie"			
afronden onderzoek "speeltoestellen"			
afronden DoeMee- onderzoek "MOR"			
uitvoeren onderzoek "privacy"	afronden onderzoek "privacy"		
uitvoeren evaluatie "Sleutelgebied"	afronden evaluatie "Sleutelgebied"		
	opstarten onderzoek "subsidieverstrekking"	uitvoeren onderzoek "subsidieverstrekking"	afronden onderzoek "subsidieverstrekking"
		opstarten nazorgonderzoek "vastgoed"	uitvoeren onderzoek "nazorgonderzoek vastgoed"
			opstarten onderzoek "wonen"
			Afstemmingsoverleg met rekeningencommissie
	rondje langs de fracties		

5. Begroting

De raad heeft voor 2021 het volgende budget voor de rekenkamer beschikbaar gesteld:

Kostenpost	Begroting
1. Onderzoeksbudget ²	€ 147.000 begroot
2. Overige kosten	€ 1.000 begroot
Totaal	€ 148.000 begroot

² Onder het onderzoeksbudget vallen de kosten voor inhuur van onderzoeksbureaus, de vergoedingen van de leden van de rekenkamer en de salariskosten van de secretaris/onderzoeker.